

Revidering av naturreservatsbeslutet för Reutersbergs hästhage i Kungsörs kommun

(4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter och syfte (se Reservatsföreskrifter och Syfte) skall gälla för naturreservatet Reutersbergs hästhage. Avgränsningen är oförändrad, se bilaga 1.

När detta beslut vinner laga kraft upphör föreskrifterna (Västmanlands läns allmänna kungörelser 1966 nr 102 A) tillhörande Länsstyrelsens beslut den 31 maj 1966, dnr IIIR11-7-1965, om bildande av naturreservat att gälla.

Länsstyrelsen fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård (bilaga 2). Tidigare fastställd skötselplan enligt beslut den 22 januari 1988, dnr 11.131-143-88, upphör att gälla då detta beslut vunnit laga kraft.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden (exempelvis att gräva, spränga, schakta, plöja, borra, dika, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan markbearbetning),
2. anlägga väg, stig, led, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster,
3. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga vägar (se beslutskarta),
4. uppföra och bevara ny byggnad eller annan anläggning (exempelvis vindkraftverk, torn, bro, spång, mast, antenn, luft- eller markledning)
5. uppföra stängsel eller annan hägnad som inte är nödvändig för betesdriften,
6. anordna upplag,
7. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringssämnen,
8. utföra skogsbruksåtgärd (exempelvis att avverka, gallra, röja) eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
9. ta bort eller upparbeta dött träd eller delar av träd eller vindfälle,

10. plantera träd eller buskar,
11. införande av för området nya arter,

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla visst intrång
Fastighetsägare och innehavare av särskilt rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser och uppsättning av informationstavlor,
2. dokumentation och uppföljande undersökningar av flora och fauna,
3. gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärning/inhägnad eller liknande åtgärder.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. fälla eller på annat sätt skada, levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen eller naturföremål i övrigt t ex genom att insamla örter, svampar eller lavar.
2. gräva, hacka, rista, måla eller på annat sätt skada jordytan eller fast naturföremål,
3. framföra motordrivet fordon, annat än på väg
4. rida, annat än på väg
5. tälta eller ställa upp husvagn,
6. fånga, döda eller bortföra djur,
7. göra upp eld,
8. skräpa ner med plåt, glas, papper, avfall och annat.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för

- att förvaltaren eller den som arbetar på uppdrag av förvaltaren utför de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel,
- att markägare eller arrendator utför skötselåtgärder som godkänts av förvaltaren och som behövs för områdets vård och skötsel i enlighet med fastställd skötselplan,
- djurhållare att använda motordrivet fordon vid tillsyn över betesdjuren och utföra skötselåtgärder kopplade till betesdriften, t ex stängselunderhåll och röjning,
- att framföra motordrivet fordon i samband med skötsel av det trädbevuxna området i anslutning till parkeringsplatsen,
- att underhålla de på beslutskartan (bilaga 1) markerade vägarna och att ta bort grenar som hindrar framkomligheten, samt träd som fallit över väg,
- att anordna upplag under perioden fr.o.m. 1 november t.o.m. den 30 juni, samt tillfälliga upplag i samband med skörd och andra åtgärder på omgivande åkermark, i anslutning till vägen i områdets nordöstra del (se beslutskartan),

- att bedriva jakt enligt jaktvårdslagstiftningen, samt på ett varsamt sätt föra mindre fordon i terrängen för uttransport av vilt,
- att genomföra vetenskapliga undersökningar med syfte att öka kunskapen om de biologiska värdena. För sådana vetenskapliga undersökningar krävs dock Länsstyrelsens godkännande,
- att utföra nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,
- att underhålla befintliga diken och invallningar i områdets nordöstra del.

Länsstyrelsen erinrar om att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller omedelbart, även om de överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Reutersbergs hästhage
NVR ID	2 0001 357
Skyddsform	Naturreservat
Län	Västmanland
Kommun	Kungsör
Lägesbeskrivning	Ca 7 km väster om Kungsör, söder om Arbogaån
Karta	Terrängkartan: 10G NV, Fastighetskartan 10G 7c
Naturgeografisk region	Nr. 24. Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken
Fastigheter	del av Reutersberg 1:3
Ägandeförhållanden	Privat mark
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Areal	9,3 ha
Natura 2000-område	Reutersberg (SE0250131)

Syftet med naturreservatet

Området ska, i den mån detta är möjligt, återges sin tidigare karaktär och därefter bevaras i oförändrat skick.

Syftet innebär att:

- naturvärden som är knutna till trädklädda betesmarker, med ett stort inslag av gammal grov ek och lind, samt artrika silikatgräsmarker bevaras i gynnsamt tillstånd,
- de upplevelsemässiga värden som är förknippade med artrika gräsmarker och grova träd i trädklädda betesmarker bevaras.

Syftet skall uppnås genom att:

- områdena hävdas med slätter eller bete
- utglesning av träd och buskar, samt plantering av ek, sker vid behov
- ekar och lindar får utvecklas och bli biologiskt gamla
- parkeringsplats och skyltar underhålls

Beskrivning av området

Reservatet är beläget vid Arbogaån och hela reservatet ingår i en beteshage som är omväxlande trädklädd och öppen. Öppna gräsmarker finns i reservatets norra del, närmast Arbogaån, och i ett stråk genom dess södra/centrala del. De trädbevuxna delarna, som domineras av ek och lind, med inslag av jätteträd, har ett mer eller mindre slutet krontäcke. I framförallt den södra av de öppna gräsmarkerna finner man en rik kärlväxtflora med arter som svartkämpar, rödkämpar, backnejlika, käringtand, brudbröd, jungfrulin, prästkraige, darrgräs, gullviva, bockrot m.m. Enstaka ros- och enbuskar förekommer ute i de öppna markerna och i brynen även slån.

Skäl för beslut

Länsstyrelsen beslutade den 31 maj 1966 (dnr IIIR11-7-1965) om bildande av naturreservatet Reutersbergs Hästhage. I beslutet angavs att "området skall, i den mån detta är möjligt, återges sin tidigare karaktär och därefter bevaras i oförändrat skick". Som grund för beslutet angavs att "Reutersbergs hästhage bör särskilt skyddas på grund av dess skönhet och dess betydelse för kännedom om landets natur (plats för en ovanligt rik flora)".

Natura 2000-området Reutersberg, som har samma avgränsning som naturreservatet, fastställdes av regeringen år 2005 som ett område av gemenskapsintresse (SCI). Länsstyrelsen beslutade den 16 december 2005 (dnr 511-6320-05) att bevarandeplanen för Natura 2000-området Reutersberg (SE0250131) skall ligga till grund för fortsatt arbete med bevarande av de naturtyper för vilka området utpekats. Följande Natura2000-naturtyper förekommer i området: artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen (6270) och trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ (9070). I bevarandeplanen för Natura 2000-området angavs det att det fanns behov av att revidera beslutet med tillhörande skötselplan, framförallt med syfte att gynna områdets vidkroniga ekar.

För att bevara och utveckla natur- och kulturvärdena i naturreservatet samt för att de inom Natura 2000-området utpekade naturtyperna ska uppnå gynnsam bevarandestatus behöver beslut och skötselplan för naturreservatet revideras och kompletteras.

Formuleringen av syftet med reservatet är otydlig och behöver förtydligas. Därutöver finns det ett behov av att komplettera reservatsföreskrifterna. I det gamla beslutet angavs att "bebyggelse, samt ingrepp i mark och växtlighet, inklusive blomplockning, äro förbjudna. Det är likaledes förbjudet att tälta och göra upp eld samt att skräpa ner med plåt, plast, glas, papper, avfall eller annat." De nya föreskrifterna omfattar samtliga verksamheter enligt tidigare beslut. Därutöver behöver ytterligare restriktioner läggas till för att trygga reservatets syfte.

Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000-områdets utpekade naturtyper kommer att gynnas av en revidering av naturreservatsbeslutet. Naturreservatets syfte tydliggörs, vilket tillsammans med den nya skötselplanen ger bättre förutsättningar för en långsiktighet i skötseln av området. Länsstyrelsen finner

därmed att det finns behov av ändrade föreskrifter enligt 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken för att uppnå syftet med naturreservatet.

Prioriterade bevarandevärden

Naturvärdena i området är främst knutna till de gamla grova ekarna och lindarna, som i många fall är mulmbildande, samt den artrika floran i områdets öppna betesmarker.

Miljökvalitetsmål

Revideringen av beslut och skötselplan för naturreservatet är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen "ett rikt odlingslandskap" och "ett rikt växt- och djurliv" om vilka Sveriges riksdag har beslutat.

Natura 2000

Naturreservatet motsvarar Natura 2000-området, Reutersberg SE0250131. Utpekade naturtyper i området är trädklädda betesmarker (9070) och artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen (6270). Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000-områdets tillstånd kommer att gynnas av revideringen av naturreservatsbeslutet och den skötsel som därav följer.

Riksintressen

Området är av riksintresse för naturvård och ingår i det så kallade Kungs-Barkaröområdet. Riksintresset avser odlingslandskap (naturbetesmarker och strandängar) och ädellövskog.

Områdets norra del är även riksintresse för friluftsliv (Hjälmare kanal, Arbogaån).

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har haft en dialog med markägaren om utformningen av ett nytt beslut och en ny skötselplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att de reviderade föreskrifterna inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Samråd

Samråd enligt 25 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har ägt rum med Kungsörs kommun.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning utrett föreskrifternas kostnadsförmåga och andra konsekvenser och dokumenterat dessa i en konsekvensutredning, daterad den 17 februari 2010.

Remiss

Förslaget till beslut har remissbehandlats. Markägaren har enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. förelagts att inom en tid av en månad framställa eventuell erinran mot förslaget till revidering av naturreservatsbeslutet för Reutersbergs hästhage. Förslaget har därutöver sänts på remiss till Kungsörs kommun och Vägverket.

Remissyttranden

Michael Malmehed, markägare, har framfört att det är viktigt att han ges möjlighet till tillfälliga upplag i samband med skörd i reservatets nordöstra del och underhåll av invallningen mot Arbogaån. Han har även framfört att han vill ha ersättning, om han är berättigad till detta. Kungsörs kommun är positiv till revideringen av naturreservatsbeslutet. Markägaren och kommunen har framfört att de är angelägna om att beslut i ärendet tas skyndsamt.

Reservatsförslaget har kompletterats på dessa punkter.

Kompletteringar av undantagen från föreskrifterna har införts för att möjliggöra tillfälliga upplag i samband med skörd och underhåll av invallningen.

Upplysningar

Dispens från föreskrifterna mm

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva naturreservatet.

Natura 2000

Livsmiljöer som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt bevarandetillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande störning på områdets livsmiljöer, kräver tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken sedan den 1 juli 2001.

Kulturmiljövärden

Enligt 1 kap. 1 § lagen om kulturminnen m.m. (1988:950) skall enskilda såväl som myndigheter visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete skall se till att skador på kulturmiljön såvitt möjligt undviks och begränsas. Bestämmelserna är tillämplbara på kulturhistoriska lämningar.

Enligt 2 kap KML krävs tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Hänsyn är även påkallad enligt 30 § skogsvårdslagen (1979:429).

Strandskydd

Vissa delar av reservatet är beläget inom område där strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken.

Ersättningstalan

Länsstyrelsen bedömer att revideringen av naturreservatsbeslutet inte avsevärt försvårar pågående markanvändning ytterligare, utöver vad som anges i det ursprungliga naturreservatsbeslutet. Länsstyrelsen bedömer därför att revideringen av naturreservatsbeslutet ej är ersättningsberättigande.

Sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen måste väcka talan i Miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap. 13 § miljöbalken lämnas in till Miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Beslut om kungörelsedelgivning

Beslut om kungörelsedelgivning, se bilaga 3.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, enligt bilaga 4, formulär 11.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit
landshövding Ingemar Skogö, beslutande, och
naturvårdshandläggare Carl Hanson, föredragande, samt
tf länsråd Karin Tilly
länsassessor Torsten Eriksson
planhandläggare Magnus Johansson
antikvarie Liselott Blombäck
lantbrukskonsulent Robert Ström
enhetschef Anna Olofsson

Ingemar Skogö

Carl Hanson

Bilagor:

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Beslut om kungörelsedelgivning
4. Hur man överklagar